

ACC. N:R M.6463:1-37

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: Sunnerbo Adress: Växjö
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kronob. län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vidskepetse och övertro.

Innehåll:

Kyphtrymning	1-2
Ryfe	3-
Född med "fagerhuvu"	3-5.
Ryfe	5-7
Barnlop	7-10
Magi vid lake	10-12
Klorka	12-15
Angelska djuren	16-17
Dödvarel	17-18
Skrydsvunzi — "Kors"	18-
Smidesmagi	18-20
Djursjukdom (Gottmulet)	20-21

M. 6463.

Västra	21, 23.
1:a maj	21
Drömmar om sin tillkommande	22 - 31
Kärlsört	32 - 35
Brunnsgruben	36 - 37

ACC. N:R. M. 6463:1

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjer Feyerskion
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Beja Berättat av: Emma Feyerskion
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Beja, Skonobysjön

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag har nämnt,
 hur man i en för oss soligsen
 tid bodde, all tillvaron var be-
 folkad av övernaturliga väsen.
 Det är klart, att i denna folk-
 hos spår följde allskönda
 vidskepsen och övertro.

Enligt folkföreställ-
 ningen skulle Rådes modsen
 inte, efter det hon fått be-
 net, göra visit, följden hon to-
 de, som det hette, blivit kyskt.
~~Tagen~~ i kallen åker på sina
 knäp. så blev kysktagen

Vig, M. Fey-
 skion

ACC. N:R. M.6463:2

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjert Fagerström
 Härad: _____ Adress: Georgsgatan 34, Lund
 Socken: Brygga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Brygga, Kungälv, Småland

2,
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

innan, då modern gick till kyrkan och följde på knä för mig vid altaret. Hon följde knäböjande, under det att prästen läste en bön. Därefter tog prästen henne i handen, varvid kvinnan skygg, och sade: "Gå i Herrens fied!" Hon ansågs nu vara frisk och återfått sina krafter. Hon kunde nu åter taga del i sällskapslivet. Det betraktades nästan som en värd, om någon kvinna gjorde besök, innan hon blivit kyrktrogen.

ACC. N:R. M.6463:3

Landskap: Sonäland Upptecknat av: Pjere Engeström
 Härad: Adress: Storgatan 32 Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Segerström
 Uppteckningsår: 1937 Född år 1879 i Berga, Kronobergs län

Vidare sådde den hon,
 ai, om grött föls på gytgräsen,
 då man väte upp gröten, under so-
 dens kändeskap, det väntade barnet
 skulle bli bekräftat med lyfte, be-
 skänkte en lam över näsen.

En annan kända-
 ning var den, ai, om det indrag-
 fader, all moders under ai känd-
 deskap, kändes genom en nys-
 kaber, barnet skulle bli en
 vinnare.

Somliga barn ansågs
 göras med s. k. segertuva.

Skriv endast på denna sida!

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rykte:

Segerstuv

ACC. N:R. M. 6463:3

Landskap: Småland Upptecknat av: Pj. Engeström
 Härad: _____ Adress: Göteborg 32, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Segerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Berga, Kronobergs län

3.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vidare sådde den hon,
 ai, om grönt fält på gästgården,
 då man öste upp gröten, under so-
 dens kvindags, det väntade barnet
 skulle bli beäktat med lyte, be-
 skände en sam över näsen.

En annan kväfnings-
 ning var den, ai, om det indag-
 fide, all möden under sin kvän-
 dars, klibbde genom en ny-
 keltal, barnet skulle bli en
 vinöf.

Lomiga barn ansågs
 göras med s. k. segertuva.

Rykte:

Segertuva

Landskap: Sonäland

Härad: _____

Socken: Berga

Uppteckningsår: 1931

ACC. N.R.

M.6463:3

Upptecknat av: Zine Engeström

Adress: Lönegatan 32 Lund

Berättat av: Gunnar Engeström

Född år 1879

i Berga, Konobergs församling

3.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.
UNDS UNIV.
OLKMINNES-
ARKIV

Vidare sådde den kon,
all, om gröt följ på gyltgräsen,
då man ökte upp gröten, under so-
dens Lundsåker, det väntade barnet
skulle bli beäktat med lyte, be-
skänkte en ram över näsen.

En annan Lundsåker-
ning var den, all, om det indag-
fede, all möden under all Lunds-
åker, Lundsåker genom en up-
skall, barnet skulle bli en
vinökt.

Sonägs barn ansågs
götas med s. k. segertuva.

Rykte:

Segertuva

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M.6463:1-37

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: Sunnerbo Adress: Växjö
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kronob. län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vidskepetse och övrigt.

Innehåll:

Kyrkostyrning	1-2
Ryfe	3-
Född med "tegethuva"	3-5.
Ryfe	5-7
Barnbop	7-10
Mazi vid Lake	10-12
Klotta	12-15
Engelska fjärr	16-17
Dödvansel	17-18
Skysdsungj - "Kors"	18-
Smilesmanji	18-20
Djursjukten (Coturnel)	20-21

Skriv endast på denna sida!

M.6463.

Västra	21, 23.
1:a maj	21
Drömmar om sin tillkommande	22-31
Kärleksört	32-35
Brunnsrubben	36-37

ACC. N:R. M. 6463:1

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjertta Lagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Beja Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Beja, Skonobys församling

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag har nämnt,
hur man i en fri och solig
tid bodde, och hur man var be-
folkad av övernaturliga väsen.

Det är klart, att i denna folk-
tro spår följde allmänna
 vidskepsen och övertro.

Enligt folkföreställ-
ningen skulle således modern
inte, efter det hon fått barn-
net, gå ut, förtän hon lo-
de, som det hette, blivit kyrk-
tagare, och skulle åker på sina
kräporna, och bli kyrktagen

Vig. M. Lagerström

Landskap: Sonäländ

ACC. N:R.

M.6463:3

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Pjere Engeström

Lönegatan 32 Lund

Emma Engeström

1879 i Borge, Konobaptist

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rykte:

Vidare sådde den tron,
att om gröt föls på gyltgräsen,
då man öste upp gröten, under so-
dens Luvindesky, det väntade barnet
skulle bli beäktat med lyte, be-
skänkt en sam över näsen.

En annan trofästelse-
ning var den, att om det indög-
fede, att modern under sin Luv-
indesky, fötts genom en nys-
kallhet, barnet skulle bli en
vinögd.

Somliga barn ansågs
göras med S. L. Segerström

Segerström

ACC. N:R. M.6463:3

Landskap: Sonäland Upptecknat av: Agne Engeström
 Härad: _____ Adress: Göteborg 32 Lund
 Socken: Berga Berättat av: Conn. Engeström
 Uppteckningsår: 1937 Född år 1879 i Berga, Monrobergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vidare sådde den hon,
 ai, om gjöt föls på gytgryper,
 då man öste upp götlen, under so-
 dens Luvindesky, det väntade barnet
 skulle bli bechäftadt med lyte, be-
 skende en ram över näsen.

En annan trofästare-
 ning var den, ai, om det indag-
 fide, ai, modern under ai, hus-
 dets, kittede genom en nys-
 keltat, barnet skulle blivas
 vinöft.

Lomiga barn ansågs
 gödas med D. L. segertua.

Rykte:

Segertua

ACC. N:R. M. 6463:4

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegården 18, Lund
 Socken: Berge Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berge, Kinnabergskan

en skinn över hela huvudet, vilket
 skinn användes vid en nödss. Den
 föreställningen lödde, vi man skul-
 le tillväntaga denna av tacke
 densamma. För vi sedan utbid (vi
 res på ^{med följande} huvudet) en den, som
 fötts med densamma. Her
 eller kan skulle de ha fram-
 gång i alla sina förhållanden.
 Den, som föts av en
 försedd med "sgerkruva" floddes
 ha mycket exemplaris vid redovi-
 da vi så vi säga begriper
 eller. Denna floddes nämligen

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad:

Socken: Borge

Uppteckningsår:

ACC. N.R.

M. 6463:2

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Kjell Fagerström

Georgsgatan 34, Lund

Emma Fagerström

1879 i Borge, Keskoborgs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

innestän, vi modern gick till kyrkan och följde på knä framme vid altaret. Hon följde knäböjande, under det att prästen läste en bön. Därefter tog prästen henne i handen, varvid kvinnan skyggas, och sade: "Gå i Herrens fied". Hon ansågs nu vara frisk och återfått sina krafter. Hon kunde nu åter taga del i sällskapslivet. Det betraktades nästan som en värdia, om någon kvinna gjorde besök, innan hon blivit kyrktagen.

ACC. N.R. M.6463:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Herr Fregestöm
 Härad: _____ Adress: Storgatan 52, Lund
 Socken: Bejs Berättat av: Comm. Fregestöm
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bejs, Ronneby län

5.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

inte kunde sig längre eller för
 större omfattning, om han eller hon
 sprang runt detsamma

Bland andra privilegier,
 som tillkom den, som var
 född med segertavla, var det
 att kunna se spöken.

Om någon var sy-
 selsatt med att laga mat åt mo-
 dern under sitt Livsandeskap här-
 de luktas av denna att y fick
 sin längtan att för enaka denna
 skild, hordes det att barnet
 skulle gå lyte. Detta gick under

Lyte:

ACC. N:R. M.6463:6

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjerfagerström
 Härad: _____ Adress: Lönegatan 32, Lerd
 Socken: Berga Berättat av: Emne Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1878 i Berga, Kernobyske

6.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

namn av Fagerström och yttvade
 sig på så sätt, att barnet stred
 länge stunder.

Deris lyte kunde e-
 mottas enligt folktron.
 Batemedlet bestod däri, att mo-
 dern stälte ^{matsat} samma ^{offra} för den per-
 son, som lygat moten, när
 den eller hon ^{avlägsnats} sig,
 angav barnet av det samma.

Vidare huddes det,
 att om modern befann sig ur-
 der en bältad, så vis kända-
 des på henne eller sådana

ACC. N:R. M.6463:7

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Lönegatan 32, Lund
 Socken: Buga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Buga, Kinnabys församling

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

föll från häudet, barnet skulle
 få en märka eller en fläck av samma
 utseende ^{som barnet} på det stället av kropp-
 sen, där barnet fallit.

Vid barnbysst skul-
 le barnet vara förenat med
 en mössa på huvudet. Om
 denna, under det dopet
 pågick, sågades faller av
 barnets huvud, räddas den
 från att barnet skul-
 le få fallandesjuka.

Barn dop

ACC. N:R. M.6463:8

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjelle Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 34, Lund
 Socken: Ruge Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1889 i Ruge, Kronobergs län

8.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Hon inte för sina krypta tecken-
 kar)

När dop skulle äg-
 rum, sådde den seden, en gud-
 mor, innan prästen kom, skul-
 le ha barnet (flicka), när det
 var färdigklätt till dopet, i sam-
 men med några stygn. Då höddes
 det in barnet skulle för gott
 vid" av sig. Vidare höddes det
 in barnet skulle för god säng-
 läst, om gudmor sjöng skrek in-
 nan prästens ankomst. Om hon
 läste en bön, skulle barnet för

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:9

Landskap: Länland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: Påre Adress: Göteborg 32, Lund
 Socken: Påre Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Påre, Monobyslätt

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Eni för en läse.

Avseendes en det sed
 en barnets far, innan dopförelä-
 ringen börja, skulle komma uti-
 fäst och gå in. ^{högst} Gudmor skulle
 då med barnet i famnen gå
 honom till mötes i "parten" och
 säga: "Eni du inte farligare
 möte än din far i livet, så är
 det inte farligt." Detta var för-
 modligen uttryck för en insikt,
 att barnet ej skulle raka ut
 för några faror i livet.

Vidare förklarar det

ACC. N:R. M. 6463:10

Landskap: Småland Upptecknat av: Kenneth Fagerström
 Härad: Berga Adress: Ekensjö, Id, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kivik, Skåne

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i folkhem, när man stoppade en
 prämbordsblad, i vilket man vekt-
 lat in pengar in under dop-
 klänningen i den hem, en barnet
 då skulle bli i.

När så barnet var
 döpt, skulle dopanten Lilla
 vara en krusbäster. Då hörde
 man en barnet fick lockigt hår.

Men även andra se-
 der är den, som färdig
 i samband med dopet, skick-
 ar i folkhem, vänner om, en
 venskapsen och venskaps Lilla en

Magi vid
bak.

ACC. N:R. M. 6463:11

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Fagerström
 Härad: Adress: Grönegatan 34, Lund
 Socken: Burga Berättat av: Karl Fagerström
 Uppteckningsår: 1929 Född år 1879 i Burga, Kronobergs län

11.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

starkt gregg om folkjäten. Lånen-
 de kunde den föreställningen, så
 men midnattsmorgonsmorgonen, in-
 nen solen gått upp, skulle stiga
 upp och bräda ut en stor svensk
 på gäst, för så den skulle sen-
 la till sig dagen. Men vad so-
 den en svensk över en för att
 tillräckligt därefter blev jämt och
 mjöl. Fattat övertäcktes sedan en
 fick stå på jäs. Innehållet tyg-
 pades därefter på flackor,
 vilka kokades. Vid varje brödet
 tog man litet av det och blan-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:12

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjertqvist
 Härad: Berg Adress: Georgsgatan 34, Lund
 Socken: Berg Berättat av: Emme Hjertqvist
 Uppteckningsår: 1889 Född år 1879 i Berg, Hönöbys församling

12.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dade med litet grynigt vädning, i
 den hon så ^{aldrig} bakat skulle miss-
 lyckas. Denne tilläts kallades mid-
 sommarfest.

En annan hofs-
 ställning var den att om ni-
 gon vid middagen, tog be-
 dret med sig i stället för att ö-
 ta upp det så kunde skjuta
 igenom det samma, vederbö-
 rda skulle skjuta pistol, och
 han eller hon med sin skjut-
 vapen an såttade på.

Enligt folkskolan funnos

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:13.

Landskap: Småland Upptecknat av: Herrn Jernström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Beiga Berättat av: Emma Jernström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Beiga, Kemnabergs församling

13.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Viloka:

S. k. kloke gubben och gumman.
 Den kloke gumman var enligt
 sägen bl. a. i beaktning av en kati.
 En sådan klok gubbe skulle man
 ha funnit på en socken som het-
 te Hallaryd. Om någon blivit av
 med något eller någon annan för-
 byttelse begärts eller något upp-
 ståg i övrigt inträffat, ansågs des-
 sa kloke gubben eller gumman
 vara en beaktning av den förmi-
 gan att avse förbyttarna, veder-
 gaven eller uppstogs makarna.
 En sådan förnålig skulle nämna-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:14

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjerufagerström
 Härad: Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1929 Född år 1879 i Berga Hemöbepän

14,
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

de gubbe i Hallaryd. innek. Han
 gick tillrägs på följande sätt. Han
 tog från en ^{klapp} kist med vatten.
 så lät den, som drabbats av föi-
 byttelsen eller i övrigt varit föi-
 smil för något mycket eller nå-
 gitt, se: densamma. Denne såg
 då den skyldiges bild i vatt-
 net.

Den blake gubben i Hallaryd kunde även stillas till
 sitt i kärleksaffären. Om den
 plets en flicka var han i en pojk
 utan att hennes kärlek bevisas.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:15.

Landskap: Småland Upptecknat av: Yrre Pagerskiöld
 Härad: _____ Adress: Stoneyafors Id, Lund
 Socken: Reps Berättat av: Emma Pagerskiöld
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Reps, Kronobergs län

15.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

des i denna kunde denna klo-
 ke gubbe enligt folksägen ställa
 det till rätta den smullen.
 Hon fick lämna den kloke gub-
 ben något i pojkenes turkötning beten,
 sin klädesplagg ^{får} eller dylikt, me-
 delat vilket han var i stånd
 att hjälpa henne i hennes kär-
 leksbedrömmen.

De kloke gammarna kun-
 de enligt folksägner utöva sin
 kloksam exempelvis medelst mi-
 got band — skumpband, skäp-
 pen dylikt —. Min morsan be-
 kunde berättas detta

Skriv endast på denna sida!

M. 6463:16

ACC. N:R.

Adress:

Address: _____

Berättat av: Toruna Lagerström

Född år 1877 i Bengt Kronsbergs län

Engelstr.
Gruken.

Landskap: Småland

ACC. N:R.

M.6463:17

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

1871 i Beja, Kungälv

Hjelle Fagerström

Lönegatan 32, Lund

Emma Fagerström

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inte blev kräftig i dieten utan benböter, som fick skul för det.

Blond övriga kropp-
scatieringarna m. a. l. s. följande: Om
en föga satt på jorden
men så med nubbarna knackade
på utan, kette det, "vi kan
skulle kända ut någon från
det boet" vickat in i den, vi
denne snart skulle, do.

Vi ryggarna skulle
sitt "kliv" betydde ^{avslutas} det, vi
någon i gemenskap skulle av-
hålla. Den som förkommer
kan blivit kon ända in i vris

Widdowel

ACC. N:R. M. 6463:18

Landskap: Småland Upptecknat av: Nils Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Bejsen Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bejsen, Hemmingsby län

18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dagarna i folkföreläsningarna.
 Borden brukade med
 kaffarna stå på kors över lada-
 gård och ställe för att inte "de o-
 synliga" skulle kunna skada
 djuren. Samtidigt gjordes även
 över inthuset en spinnmillsboda
 för att inte molnen skulle kom-
 ma provocerade där om vättor-
 na. För att skydda kistan av skif-
 för inbrottsstyvare skar man en
 kuddig skärm i möbelen.

Overtiden tog sig även
 lades uttryck i gamla hem-

Skydds-
magi.
"kors"

Smidesmagi.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:19

Landskap: Småland Upptecknat av: Nils Lagerström
 Härad: Berg Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Berg Berättat av: Emmi Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berg, Monrodepåls

19.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

måsmidjan, där smeden inte
 kors på stället under det den
 vildiga hammaren lyftes. Om inte
 mistan hem lyfte under ten-
 den så inte korsat färdigt, in-
 nan hammaren föll, var det
 fara i färd, att den kändes
 i det närmaste skulle försvin-
 na. Lyckades hem däremot,
 så var både smeden och hans
 arbete säkra om att det "in-
 te bländade", som det hette,
 i jämet, som smiddes. Där-
 på ^{bländ} smedades, att det bilder-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:20

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Lagerström
 Härad: Adress: Tronegatan 3d, Lund
 Socken: Dege Berättat av: Gunnar Lagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Bugge/Kronoberglän

20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

des liksom blåser i järnet. Där des-
sa var i järnet, blev de inte
så kallat. Dessa s. k. blåsar
gingo till söder.

Ved dyran bärigen, sådd
den förställningen, så reagerade
färd, när de blåsar, blivit gult, kun-
de lotas på följande sätt: Krimmen
tog av sig sin huvudbult, s. k. skalle,
och slog den på vardera sidan av färd.

På tal om dyran var
jag nämna en påstående av de
gamla berättande om den, näm-
ligen, att dessa djurskulle gå

Djurspektrum
60. 61. 62.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:21.

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Kjell Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Monrobergs län

21.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

uppräti (på stjärten).
 Jag minns de mys. botemedel en-
 ligt folkhem för det sjuka fäet. I det.
 Ta sammanby kan minnas botemedel
 mot s. k. vitor: Man tog regnstrukt för
 en stens - någon flak av ett malkad-
 öra vilken likvagnen i en liktig*
 Joistte mig en det
 sed vi äta ägg, för vi men skub-
 le bli stark. Man skulle även-
 ledas de dricka äggstoddy - som
 det heter - "dricka mjölk i
 benen."

Vänta

→ forts. sid.
 23.

1:a maj.

Bland övriga folk-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:22

Landskap: Sonåland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Georgsgatan 32, Lund
 Socken: Berge Berättat av: Kjell Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berge, Kronobergs län

22.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

förställningen var den, att man skulle plocka alla slags blommar och lägga dem under vin-ghetstaket så middsmannen skulle so-va på dem. Det som man dröm-de den natten, hörde man skulle bli in. Drömde en flicka cen-petris om någon pojke, skulle hon bli gift med denne.

Drömmar
om sin till-
kommande

Vidare skulle den unga flickan enligt folket den middsmannen at-ta äta upp en storsill. När stjärnan till kvardags - detta för-are han skulle bli "rikligt" förtärd.

forts. ä. sid.
23.

ACC. N:R. M. 6463:23

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Engeström
 Härad: Adress: Grönegatan 3d, Lund
 Socken: Beje Berättat av: Emmatar Engeström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Beje, Norrbaggen

23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

* under segn väder farit fram, så på
 vilken det under det samma sen-
 cats segn väder, så samlade upp
 dettans alla väderade sedan
 väderarna i det väderarna skul-
 le man bli för frän de sam-
 man.

* folk. fr.

Sid. 21.

** bi glas brännvin och cigas
 väder skulle nämligen sit-
 tas fram på bordet invid sin-
 gen där den låg. Den som
 'hans' skulle bli gift med skul-
 le på natten enligt folktron
 komma och taga sig en glo-

**

folk. fr.

Sid. 22.

x efter ord
 man möder
 vil minnas
 midsommar-
 natten

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463: 24

Landskap: Småland Upptecknat av: Herr Fagerström
 Härad: Adress: Gröngatan 32, Lund
 Socken: Berge Berättat av: Herr Fagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Berge, Ronneby län

24.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

sen en välskött flicka detsam-
 ma på så sätt bevisade han
 sin förtroende. Var det bräm-
 vingsfäst som han väntade han
 skulle bli en dränke. Flickan, som
 han väntade på den
 som skulle komma, kunde
 inte, eftersom det hölls, se
 mannen, när han kom.

han genomgick samma
 beaktade, som han samman-
 träffat med en flicka, som

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:25.

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Buåsa Berättat av: Kjell Lagerström
 Uppteckningsår: 1909 Född år 1879 i Buåsa Kronobergs län

25.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

utfört nämnda experiment. Den-
 ne förstod sig ha sett upp-
 på natten ^{skulle} och (sig) ^{ha sett} att
 man kommer från att rika hem-
 me till gläslor. Han skulle se-
 dan från detta ha blivit gift
 med denne. Flickan kände näm-
 bjern igen honom, när han för-
 gade uppvakta henne. När
 de gift sig skulle han ha
 berättat det för honom. Han
 skulle då ha blivit mycket
 förudd och gånst: "Hade jag
 vetat, att det var du, som

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: Rege

Socken: 1839

Uppteckningsår: 1839

ACC. N:R.

M.6463:26.

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Piet Engström

Götgatan 32, Lund

Emma Fagerström

1879 i Rege Monoberg län

26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

orsakat mig så mycket lidande
hade jag aldrig gift mig med sig.
Mannen i fråga skulle nämligen
genom ifrågasättande mitt blivit sig
gynk, att han bodde, han
skulle dö. Han fick ingen ro,
förän han gick sig i ryggen och gick
där till mit länge vägen
till flickan. Det var, som om
en osynlig makt drev honom
till det hem, där flickan
bodde. Flickan ^{hade} fört sig mycket
kärlek till honom, när han uppen-
barade sig och begärde sig en

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:27

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Engeström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Bugs Berättat av: Kjell Engeström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bugs, Krosöbo församling

27.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Ligt för henne att räkna henne
 glasat, att hon nästan ingenting
 att hon resat (konom) etc.
 Han skulle sedan som jag nämnt
 blivit mycket sjuk. När flickan
 berättat honom sin upplevelse,
 sedan de varit gifta någon tid,
 skulle han ha blivit så sjuk,
 att han ^{avled} dödats henne
 för kamrat till om-
 vännade skulle samma kväll
 utfört samma experiment, men
 hon skulle inte ha vågat sit-
 ta upp och vänta på mannen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:28

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjert Lagerström
 Härad: Adress: Engestråtan 32, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kronobergs län

28.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

som skulle komma utan den
 väntan. Jäml, varpå hon lade
 sig att sova. Men det således
 fanns de, som otvivelaktigt
 trodde på denna vidskräckelse
 framgå inte minst till, ef-
 ter vad i varje fall bevisas.
 som förmåter.

Men annat till fö-
 en flicka att få se sin bli-
 vande make, förklarar enligt
 folktron. Vanligtvis samlades
 två eller tre flickor, vilka
 var mycket goda vänner. En

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:29

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Emmestad Sd. Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emme Lagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Berga, Kungälv län

29.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

s. k. plättsmat tillagades i all
 Lemlighet, vilken bestod av scen-
 pelvis' (sic) ^{kvinnor} kött mjölk (om
 antalet flickor var tre) och
 tre matskedar mjölk samt
 tre matskedar salt. Fick plätt
 för bakades - antas en för
 varje flicka - dessa skulle
 ätas upp på kvällen och se-
 den skulle man invänta den
 blivande maken som skulle
 komma kl. 12 på natten och
 gilda på västen eller bännen.
 Liksom i föregående fall skulle

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:30

Landskap: Småland Upptecknat av: Emmet Augustin
 Härad: Adress: Emmet Augustin
 Socken: Berga Berättat av: Emmet Augustin
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Monobucklan

^{närvarande} på glas vid en i glas bränn-
 vin framställas på bordet vid på-
 kens säng. Om exempelvis den är
 midnatt anländande man som
 det hordes — liksom påstod
 en glas brännvin, skulle han,
 som följt påskets, bli drucka.
 Denna sed gick av stapeln
 — efter vid min moder vid
 minas — midsommaraftons-
 kväll. Genom att följda dessa
^{angr en äm} plikter skulle man lydligen
 liksom bereda sig på vad som
 kommer skulle, ly en dryck kin-

Skriv endast på denna sida!

30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R. M. 6463:31

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Brongatan 10, Lund
 Socken: Beja Berättat av: Kenneth Lagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1899 Beja, Kronobergs län

3/
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

des riket väkommen efter den
 braka och salta smaken ^{denna}
 skulle riket ^{och} bidraget till
 vdröbörande viken, till den
 väntade omländ.

Min moder nämner fle-
 ra av hennes bekanta, som skul-
 le ha förtagit sig ^{dessa} på
 Men liksom i det följande om-
 talade experimentet, kunde
 somliga av dem inte stå ut
 med att vänta utan måste
 ejeblikligt släcka den olidliga
 törsten.

x F. o. m.
 Linné

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:32

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagrestam
 Härad: Adress: Grönången 12 Lund
 Socken: Beja Berättat av: Kjell Fagrestam
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Beja, Kungälv

32,
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I s. k. kärleksaffären
 gick man ^{ävenledes} tillägga på följande
 sätt. En flicka skrymmer-plor-
 kade ett stort antal exemplen
 av en ört, som benämndes
 kärleksört. ~~Bestående på det~~
~~antal kurbeljar som hade~~. Den
 na ört var en grön, långlig
 växt med tjocka, munda blad
 och fröckon på sand mark.
 Hon tog nu dessa plantor
 och satte i jord i skrymset-
 vis någon gammal källare, för-
 sedd med brettak. Hon satte

Kärleks-
ört.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:33

Landskap: Småland Upptecknat av: Kenneth Agnatiön
 Härad: Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Brygga Berättat av: Kenneth Agnatiön
 Uppteckningsår: 1951 Född år 1879 i Brygga, Kungälv

32,
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

en rad plantor, vilkas antal
 motsvarade antalet kubbelj-
 re, den tredje, och en rad mitt
 emot denna med samma an-
 tal plantor, varje planta i den-
 na senare mitt framför den
 framförstående representerar
 de trene sjätte. Plantorna, för
 ställande de uppväxtande poj-
 karnas fingrarnas namn efter dessa.
 De övriga plantorna fingo hennes
 namn. Om en planta i poj-
 kaden växte och föddes tilli-
 ke med den mitt emot ständ-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:34

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: Adress: Georgsgatan 3d, Lund
 Socken: Bejsa Berättat av: Lennas Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bejsa, Ronneby län

33.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

föreställande Lennas själv - fort-
 des det, att det skulle bli
 en "par" av henne och den
 pojke nämnda plantor representera
 kunde. För att plantorna skul-
 de vara bra, varnade man
 den yngre kvinnan att för att inte
 vika upp sig i skymmin-
 gen - . Dessa plantor stude-
 rades varje dag. Intressant var
 det att iakttaga, hur som
 en planta reagerade på
 sig åt motsatt håll med var-
 ande på den milt emot sig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:35

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Fagerström
Härad: Bohuslän Adress: Göteborgs Sö. Länd
Socken: Bohus Berättat av: Karl Fagerström
Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bohus, Ronneby län

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

nat av: *Peter Fagerström*
Tringsten 32, Lund
 av: *Tomte Fagerström*
 1899 i *Bev. Kronobergs län*

ende. Dera tydde man då, som
vi den pojke vedeböjande plan-
ta representerande nordisk fläc-
kan ifråga. Däremot kunde
det på andra sidan inträffa
vi två planter så vi säga jin-
go växandes till mötes. Dera
bedydde då, att kärlek skulle
kändande mellan ^{ifrågasättande fläcka} ^{och} ^{den nordiska planter}
gällde.

Videokopelkenne Toes en
slechte allchante uddijit. Bij o-
rantigt van der air men skien.
de brenst for brensgutten allen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:36

Landskap: Småland Upptecknat av: Herr Fagerström
 Härad: Adress: Grönegatan Id. Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga Kindsbys län

"satan", då man ville lindra det
 från en förtäring sig något, som
 kunde lindra det till skada, men
 i övrigt ville en bunt skulle vara
 snällt och lydigt. Men plågade
 de ofta tillvaras det med
 roligt: "Skata sig för en titta
 i beumen, för de får du se
 den 'lee' beumsgubben". Till
 förtäring också uttrycket: "Om
 du inte är snäll kommer sat-
 tan' eller en le gubbe' och
 tar sig".

Vi ha sett, att vid-

35.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463: 37

Landskap: Småland Upptecknat av: Herr Fagerström
 Härad: Bohus Adress: Grönegatans 54 Lund
 Socken: Bohus Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bohus, Kronobyrå

36.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

skapelsen av detta kommo till
 synes i det när hvar alla
 förhållanden hos yngre tidens
 människor. De mest vore de
 stora högtiderna och de enskilda
 minnesriten och betydelsefulla
 stunderna i en människas liv. För-
 bundna med dylikt stöck.
 Vid bröllopp till ex. gällde det,
 att den som på bröllopskväl-
 len först utropade sig skul-
 de så först.

ACC. N:R M. 6463:38-53

Landskap: Småland

Upptecknat av: Kjell Fagerström

Härad: Sunnerbo

Adress: Växjö

Socken: Berga

Berättat av: Emma Fagerström

Uppteckningsår: 1939

Född år 1879 i Berga, Kronob. län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehåll. Lilma K. 19.

Tomten vid boningshuset	38-42
Eldhärden	42-43
Tomten i fir naturen	44-
Dvärgar	44-44
Sten och stenar uppkommit	45-46
Osynliga väsen (Vätter) Tomte	46-49
Julmaten står kvar för Tomten	49-
Tomten ej nöjd med husfolket	50-
Tomten arbetar åt husfolket	51-53

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6463:38

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjers Fagerström
 Härad: _____ Adress: Gröngatan 32, Lund
 Socken: Bjerg Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bjerg, Ronneby län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min k. 19.

Bland de övernat-
 urliga väsen, som enligt folk-
 tron befolkade Linnarön, var
tomten, förpackas det, det
 som mest ansågs gripas in i
 människans liv och därför i
 hög grad var föremål för de-
 ras tankar och intressen. Men
 anpassade sin livsföring efter
 dessa synliga väsen och så var
 icke minst fallet beträffande tom-
 ten.

I min moders Linn-
 ar. benämndes dessa väsen under

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M.6463:39

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Glömgatan 32, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Kjell Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kinnabergs församling

L.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ovan angivna namn, nämligen tom-
ten. Det förekom också benäm-
ningen pyssling på dessa vägar.
Den modern har sig även ha
löst benämningen stallgubben på
konorn.

Tomten beskrives oftast
som en liten gubbe med långt,
grått skägg, grå kläder av il-
derdomligt snitt och röd eller
grå topphuv. Stället kan vä-
la. Ibland påstods dess ställe
vara ett barn. I det fallet ges
han under den ovan angivna

ACC. N:R. M.6463:40

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Lönegatan 32, Lund
 Socken: Bjerga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Bjerga, Ronneby län

3
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

benämningen - pyssling. ?
 Tomterna siges ha
 många upphållsställen. De före-
 kommer allmänt i boningshus,
 särskilt i någon undergömd vä,
 t. ex. ^{bakom} gräsen. Men de ha också
 i uthus, i stallet, i fähuset, i
 vattusboden och i källaren. De an-
 siges ha förkärlek för gamla
 byggnader. Därför gädes tomte
 kunde också enligt folket ha följt
 ta från den ena byggnaden
 till den andra, om han triv-
 des bra på gården.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:41

Landskap: Småland Upptecknat av: Rjör Egerström
 Härad: _____ Adress: Georgstr. 14, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Egerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Keskörs församling

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vad böningshuset behöf-
 far, är det dess skymskter, som är
 särskild tilldragande för bön-
 nar. Dessa komma därför att be-
 traktas som märkligt hemlighets-
 fulla varelser. Jag har följt nämnt
 att spisen ansågs vara en sär-
 dan omtyckt plats för bön.
 För att få en bättre uppfatt-
 ning, har den i betraktande
 av det ovan nämnda, kunde
 anses som en omtyckt tillflykts-
 plats för bön, har det ovan-
 för en plats att gå läsa-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:42

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Lönegatan 38, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Kjell Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Kinnabys församling

sen en inblick, hur denna sig
 ut.

En stor, öppen spis
 fanns inne i rummet. Denna var försedd
 bakre med en ståt, fyrkantigt hål.
 Den användes som förvaringsplats
 för diverse smäraker. Ofta be-
 gyndades det här förplats för
 stikka, som skulle användas
 vid redning. På somliga spisar
 var denna öppning bakre på
 spisen försedd med en st. lör.
 en bakre. Dessa spisar vo-
 ro som sagt mycket stora.

5.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Kjell Lagerström

ACC. N:R. M. 6463:43

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Leonegatan 34 Lund
 Socken: Bjerg Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1959 Född år 1879 i Bjerg, Kronobergs län

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I min moders hem märkte den
 ändå bli till maten i området.
 När bröden var färdig i de
 gav den en miltigt sken för
 sig så man använde då inte
 annat krydd. Framför den milt-
 tige bröden i spisen församl-
 de sig familjens medlemmar.
 Men utvalde då diverse sps-
 lar, t.ex. spann lin så att
 den ligger använde man sig
 eljest av fotografier. Den sps
 finktes nu som luktare för
 fönster, särskilt då spisen
 kom

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463-44

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32, Lund
 Socken: Bysa Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Bysa, Kronobergs län

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gömta finckes ark-
 så förkomma ute i fri naturen
 de kunde enligt folkföreställnin-
 gen bo under jorden eller un-
 der stora stenar.

I denna sammanhang vi-
 sig pipare och sisträdda vi-
 felskot finckes som boplats
 och kunnat för en annan slaps
 övernaturligt väsen, nämligen
 dvärgar. Dessa kunde också en-
 ligt folktron uppträda sig på
 vad man för vänt plägsde be-
 lön sålta gömställen.

Faller.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:45

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Segerström
 Härad: Adress: Ennegatan 12
 Socken: Bugg Berättat av: Kjell Segerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bugg/Kennobysläkt

8.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(ansåg för säker gästgäver)

Receptgäver stens
 gick en sägen, vi en hollkä-
 ring skulle ha varit i ^{i förtid} stens
 på en åker för vi kasta ne-
 dem i en dalsänka, som om-
 gavs av mossor. På grund av krig-
 der brast emellertid under vä-
 gen förhållsbandet, varför ste-
 narna fölls ut och blev lig-
 gande på vägkanten. De kommo
 därvid att bildas vad vi kalla
 stens. Vi skulle enligt sä-
 nen ha varit i Rydabroholms

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:46

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 34, Lund
 Socken: Bejsen Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1899 Född år 1879 i Bejsen, Kronobergs län

9.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

söken, Kronobergs län, men var
 dödsbäddes kan jag ej längre nä-
 got berätta om.

Det ligger nära till
 hands att en sammanblandning
 föreligger mellan nämnda två
 ären. Vid fönstrets tillfälle tycks
 vara följande avseendes under
 gårdens, att det är isbasse att
 iakttaga, vad som enligt folk-
 lion skilja dessa ären från
 andra sådana, som föddes ha
 sin uppkomst till dödsbäddes
 gick under namn av de oer-
 önlige.

Skriv endast på denna sida!

10.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21
I cannot fall
as mine apprehen-
sion as.

Landskap: Länland

Härad: _____

Socken: Berg

Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R.

M. 6463:48

Upptecknat av:

Kjell Augustson

Adress:

Lönegatan 3d, Lund

Berättat av:

Kjell Augustson

Född år

1899 i Berg/Konobergs församling

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den stor variation i färg och sin-
ninessart. Han kan vara en välgois-
se och väktare samt visa stor
hjälsamhet om man köper sig god
var med honom och ej stötte sig
med honom talade illa om honom.
De följ skörden och arbetet i övrigt
på gården väl ut. Tomten fanns
står som en slags vegetations-
ande, by den är verksam för
all öka skörden och uttag
i arbetet på åren. Lick det
fort med arbetet på en gård,
skulle man, att tomten hjälps.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Sonäland

ACC. N:R. M. 6463:49

Härad: _____

Socken: Berga

Uppteckningsår: 1931

Upptecknat av: Herrn Skogström

Adress: Wonegata 34, Lund

Berättat av: Emma Skogström

Född år 1871 i Berga/Konstbys församling

12.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Se till.

Skomman men på god
fot med tontarna. Jägar kan ^{som nämnts} ~~kan~~
flyttning med till det nya ku-
set. Han jägar även till med till
bygga det så snart det, så man
lärt, till. Han kommer så byggt
på västerna.

De tontarna så blivit so-
fast på gården, även kan sen-
mer med människorna där så
jägar dem i arbetet. Han är kom-
mets skyddsord, så man är myc-
ket redo för att bli över med

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:50

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjv. Sagnsamling
 Härad: Adress: Stora Nygatan 3d, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Sagnsamling
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga, Ronneby län

13
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Lorom. Han betänks också för sin
 nya tjänst. Lärskilt bli han
 ihjälkommen vid tillfälliga till-
 fällen såsom vid julen.

Vid s. k. julbordet, som
 juloppsatserna stod färdigstäl-
 lat med all julmaten, dukas
 des inte av, sedan man ätit,
 utan fick maten stå kvar
 på bordet hela julnatten
 för att tomten skulle få del
 av densamma. Den s. k. vitenpö-
 ten (isgrönsgröt) lyckas ha va-
 rit tomtes speciella rätt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463: 57.

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjers Fagerström
 Härad: Adress: Grönegatan 38, Lund
 Socken: Bejs Berättat av: Hjers Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bejs, Konungslycke

14.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Om bonten ej var nöjd
 med husfolket, kunde han ut-
 säi i stadkomma ofärd, så att
 exempelvis skörden "slog fel", jä-
 anleda sjukdom - eller med
 djuren, t. ex komma korar att
 svara (så att de inte mjölkades).

Att bonten åtnju-
 tit stor åktning och respekt
 framgår tydligt av det anfär-
 da, som en folkpatriark syns
 med hvar person, är följande
 anekdot, som min modern fört
 berättas, en talande exempel.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: _____

Socken: Berga

Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R.

M. 6463: 52

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Kjell Lagerström

Gärnegeten 12, Lund

Kjell Lagerström

1871 i Berga, Kungälv

187

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fomben kom över-
de på en stor båda till en
gård, men de, som mötte honom
lykte, så det var bara en
större sig inte, en bådan en
stor. De de båda, så han gus-
tade, kunde de därför inte
läta bli att skicka ut bo-
nom. De fästade en klocka, så
han hade en stor båda. Ge-
nom sin skick följande de e-
mellens Fomben

Fomben har alltid gro-
lat en stor roll i folkförel-

Den berättad!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:53

Landskap: Småland Upptecknat av: Peter Segerström
Härad: Adress: Konungävs 38, Lund
Socken: Berga Berättat av: Peter Segerström
Uppteckningsår: 1899 Född år 1871 i Berga, Konungävs län

Ställningen nu är i dag lita
vi tomten vara glädjegrundare, vi
kan om julen bringa oss sina
skänker.

16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

M. 6463: 54-65

ACC. N:R

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: Sunnerbo Adress: Växjö
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga. Kronob. län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehåll:

Underbyggare (Lilma K. I) 54-56.

Vätten, fisk, pyntingar

Underbyggare II (Lilma K. II) 56-65.

Vätten 56-57

Fisk 57-58

Pyntingar, frukäring 58-60

Maran 60-62

Inge underbyggare
 Skrysi, skrysmusa 62-63

Spiritosen 64-65

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad: _____

Socken: Deger

Uppteckningsår: 1939

ACC. N:R.

M.6463:54

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Hjere Fagerström
Glömgatan 10, Lund
Emma Fagerström
1879 i Deger, Kronobergs län

1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Album N. I.

Naturen har alltid
haft en hemligtetsfull makt på
människans sinn. Inom dess o-
lik fenomen har man ställe för-
gärdar och spöjande. Ännu in-
nan forskningen begett klartet öve-
dess, sågo människorna i den
hemligtetsfulla värd, som det
gäldade sig skydd sig för och
"stod på god fot med". I okunnig-
hetens spår följde allahanda
trospåställelser och irdskopelser.
För att få en full förståelse
för vår faders liv och hur det

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

ACC. N:R.

M. 6463: 55

Upptecknat av: Kjell Fagerström

Adress: Grönegården 3d, Lund

Berättat av: Göran Fagerström

Född år 1879 i Breda, Kesköpingen

Härad: Breda

Socken: Breda

Uppteckningsår: 1939

det nödvändigt att beakta hur-
dan deras besök i förhållan-
de till de hemlighetsfulla visen
folkföreläsningarna skapade för-
stånd. Under en föreläsning av-
lägsen tid hörde det, att nästan
allting i naturen var befolkat
av hemlighetsfulla visen eller
makt. Somliga av dessa an-
gav att sin inställning under gå-
ren, då de emottog andra tank-
tes ha ett annat tillstånd. Om
vissa kunde man på andra sidan
ge någon bestämd inställ-
ning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:56

Landskap: Småland Upptecknat av: Pjelle Fagerström
 Härad: Adress: Grönegatan 3d, Lund
 Socken: Burga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1909 Född år 1879 Burga, Kronobergs län

Det. De uppgifter och exempel, jag
 här framställer äro berättade av min
 moder, som hon hört dem fram-
 ställas i sin hembygd, Burga so-
 cken, Kronobergs län, då hon vä-
 ste upps.

Bland de värdnads-
 ligs visor, som ansågos visbas-
 under jorden, märktes den s. k.
västen. En del af visans an-
 tal ej inskränkte sig till en
 framgått av ^{starkt} jorden vittat, som
 också förkom i det folkliga
 talesättet. Min moder visade även

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mun. K. II.

Landskap: Småland

Härad:

Socken: Breda

Uppteckningsår: 1937

ACC. N:R.

M. 6463:57

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Kjell Fagerström
Grönegården Id. Land
Grönegården Id. Land
1879 i Breda, Knektbaptist

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

minnes, att dessa också benämndes "de
synliga".

Andra övernaturliga vä-
sen, som enligt folketon skekte-
rade, var st. troll. Under det
att de fönt omvalade källa till
under jorden utan att deras vis-
telser i övrigt närmare fiksa-
des, följades trollens till bryg-
de kuddas som sagt källa till
i stora bryg. Min moder vill min-
nas, att hon hört, att de också
så kunde ^{uppre} källa sig under
stora stenar. Hon har sig också

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:58

Landskap: Småland Upptecknat av: Pjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegården 32, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Brum Fagerström
 Uppteckningsår: 1879 Född år 1879 i Berga, Korobergs län

5.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så har kört benämningen Hall-
 folk användas om hallen. Om
 dessa brukades också benämning-
 ar pyslingar. Uven förkom
 uttrycket hallkåring. Man bru-
 kade säga om hallen: "De ä-
 re dia, äre hallkåringar". Under
 det att vättens utseende tycks
 ha varit alldeles obekant, läm-
 nar man dock stans beaktad
 om hallens. Dessa voro nämli-
 gen, som man sade, "hemskt be-
 a". De skulle se ut som rit-
 tigt gamla, äre kåringar och pi-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463-59

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjell Fagerström
 Härad: Sunneds län Adress: Georgsgatan 12, Lund
 Socken: Berg Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berg, Sunnebo län

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stodas så långt vära.

Thuvilda de av mig nu
 nämnda vären kunde uppteckna i
 djurgårdst, så jag ej kunnat få
 någon upplysning. Men då dessa
 ansågs kunna skada människan,
 så man därför sökte "sti på god
 fot" med dem, vilket jag snart
 skall beröra, så bland djuren
 exemplaris godan åtnjöt en viss
 respekt, så det möjligt, de
 hade något samband med des-
 se vären. Man skulle nämligen
 aldrig plåga eller döda godan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463

Landskap: Småland Upptecknat av: Hell Fagerström
 Härad: Skutumpahls län Adress: Skutumpahls län
 Socken: Beys Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1959 Född år 1879 i Beys, Skutumpahls län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Påträffades därpå en groda på
 luststapen eller ansvätsades in
 märket av böningshuset, buren
 de man "ta" den i handen och lä-
 sa bort den till "gärdet" till styg-
 ke för gärdet.

[Bör ännu klara be-
 lägg för samma sak framgå av
 beskrivningen på det oväntade
 väsen, som gick under benäm-
 ningen maran. Detta liknades
 vid en hals — men också vid
 ett nystan —. Det påstods också
 att människor kunde vara maran.

(Symmetri o-
 klar uppfattning
 allt igenom.)

"maran"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:61

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Fagerström
 Härad: _____ Adress: Trönögränd 2, Lund
 Socken: Beje Berättat av: Emil Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 Beje, Knektstaden

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

utan att de själva visste om det.
 En person, som läste ut förmä-
 kan, följde det ^{vis} enligt ord na-
 mer berättat, som om något, kyg-
 pande, hört sig under höskeln.
 Innan han visste sedet av, var
 det sedan över honom. Det följ-
 de då honom, som om han skulle
 kvävas. Han förmäddes inte fram-
 bringa en ord. Han såg som i
 en skumstall.

Jag nämnde nys, att min-
 niskan kunde vara maren. Därav
 framgick att det otydliga väsen,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:62

Landskap: Småland Upptecknat av: Nelle Fagerström
 Härad: Adress: Grönegatan 18, Lund
 Socken: Dege Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Dege, Monoberg

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som går under detta namn, kunde uppträda i människogestalt. Huruvida detta väsen ansågs identiskt med de osynliga väsen, som troddes hålla till under jorden, har jag ej någon upplysning om. I detta sammanhang borde också minnas om, vad som nyss nämnts beträffande Hallen, nämligen att de sågs ut som "riktigt gamla, bra kungar."

Också det övernaturliga väsen, som kallades skogsrä eller skogsmänska — den se-

ACC. N:R. M.6463:63

Landskap: Småland Upptecknat av: Njell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Lönegatan 34, Lund
 Socken: Dege Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1909 Född år 1879 i Dege, Kronobys församling

10.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2!

namn benämningen uttalades även
 skogsnyvan - liknades vid en kä-
 ring och ansågs vara av vanlig män-
 niskostorlek. Hon kunde endast
 på ryggen skiljas från en vanlig
 käring, där hon nämligen var i-
 hållig. Precis när hon vände sig
 om, gav hon enligt signen upp
 ett hemskt skrik, varevid hon föi-
 svann. Det gick ett uttryck hos
 folket: "Du ser ut som eller är
 värd än skogsnyvan."

Så visade djur omgädda-
 des med en främjelsfull mys-

Landskap: Småland

Härad: _____

Socken: Berga
1939

Uppteckningsår: _____

ACC. N.R.

M. 6463:64

Upptecknat av: _____

Adress: _____

Berättat av: _____

Född år _____

Karl-Eugen Skerfving

Grönegatan 34, Lund

Ennstageskolan

1879 Berga, Monobeggen

//

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lik och så att säga beaktades
som ovanaturligt vis, att den s.k.
spirtosen etc lysande exempel på.
Den sadet blev en tomboja eller
tordyvel. En kvinna berättade om
en gubbe från Hvarnäs, en halv-
mil från min moders hem, i Berga
socken, som ägde en sådan pris-
tos. Han skulle ha den förvarad
i bomull i en liten rund kist-
ask och sadet matade den med sitt
egent blod. Beträffande spirtosen
var den förställningen lödande,
att man skulle sticka hål på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:65

Landskap: Småland Upptecknat av: Hjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Göteborgs St. Lund
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1937 Född år 1879 i Berga, Hålsjö församling

12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hjärtfingret - identiskt med ring-
 fingret - att ha tre droppar blod
 att ge djuret vissa dagar. Vänn-
 de gubbe hade denna grisens in-
 läst i chifferingen att en synner-
 ligen iade om den. Han lät en-
 drat. iaktgått gubben vände se den.
 Han brukade också prata med
 den. Det ryktet gick om denne
 man, att han "friskrivit sig
 till den vrede". Han gräddes
 lyckas i allt, han förtog sig.

Skriv endast på denna sida!

15.

ACC. N:R M.6463:66-80

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: Sunnerbo Adress: Växjö
 Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berga Kronob. län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehåll. Lilma K. H.

Vätten	66
Skydd utt gungängen	66-67
Talesätt om vörte vort Fara	67
Friskrivning till d. onde	68-72
Skyddmålet utt "de osynliga"	72-74.
Kj Skälla vättarna	75-76
Stil va br skydd utt d. osynliga	76-77
De osynliga kunde vilka skada	77-78
Röjängen, rimäcken	79-80.

ACC. N:R. M. 6463:66-Landskap: Son islandUpptecknat av: Kjell Fagerström

Härad:

Adress: Geonergatan 32, LundSocken: DegeBerättat av: Gunnar FagerströmUppteckningsår: 1909Född år 1879 i Dege, Kinnabergs församling

att man tyckte stor
respekt för dessa s. k. underbyggare
nå ensö, att de kunde ästadkomma
skada, framför av flera omvär-
digheter. Man skulle nämligen in-
te slå ut någon enastående på
marken, värt eller dylikt. Men
ensö, att man dämed kunde skada
någon värdig värd eller värt, ut-
ket skulle medföra stor olycka för
den skyldige. "Skada dig, så att du in-
te skall ha värt", var en ständigt
uttryck.

Det en minnelse där

Skriv endast på denna sida!

1.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Album V. 4

ACC. N:R. M. 6463: 67

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Lejonsgatan 34, Lund
 Socken: Breda Berättat av: Emma Lagerström
 Uppteckningsår: 1931 Född år 1879 i Breda, Knektberget

L.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att skulle begärs, fick hon påbör-
 het med sig en bok, psalmbok eller
 något annat föremål - valdigt en
 sak - för att ingen "vagn" skulle
 kunna göra henne någon skada.

Behärfvande Kallen var
 en ständigt nötych: "Kalle Sig, sin
 att den inte mötte Kallen. Det
 samma gädda skogsman.

Att det sagda har fun-
 gatt, att man ansåg, att dessa s. k.
 underbyggare kunde väl skada
 att all i övrigt vagnbyggnader
 var sig de tänktes upprättade

Landskap: Småland

ACC. N:R.

M. 6463:68

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Pelle Fagerström

Georgsgatan 32

Emme Fagerström

1879 i Deger, Krossbergs län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i djur eller människogestalt var-
ligt folktron kunde bringa män-
nskorna sömnlöshet och obekväm.
Men att "den osynlige" här kunde
uppträda väntligt och hjälpa män-
skorna framåt bl. a. av det
förkännande som gavs under namn
av "föiskvinnor till den orde".

Vid "föiskvinnor till
den orde" skulle man skicka
ett brev med sitt eget blod. Kon-
taktet var att säga gäddor så
lång tid, men angivet i brevet.
Under denna tid fick den, som

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Härad:

Socken: Beja

Uppteckningsår:

1907

ACC. N:R.

M. 6463:69

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Helle Lagerström

Storgatan 14, Lund

Helle Lagerström

1877 i Beja, Knebohuslä

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

förskrivit sig" ^{allt} Han eller hon inskade
sig. När den överenskomna li-
den gäste till ända, sådes det
att den förskrivne" dog. Det
beaktades, att en gubbe,
som gick under namnet "Kvan-
gubben" - han ägde nämligen
en kvan - skulle ha förskrivit
sig till den orde. Han lärde ken-
na i Bå, Jönköpings län, i väste-
ren av Rydalen. De skulle
ha tält, när min far och en bror
(). Några vänner sådes.
en kvant skola gå till honom. Så

Landskap: Småland

ACC. N:R. M. 6463 : 70

Härad:

Upptecknat av: Yell Fagerström

Socken: Bejsen

Adress: Lönnegatan 3d, Lund

Uppteckningsår: 1939

Berättat av: Emma Fagerström

Född år 1879 i Bejsen, Menoberget

5.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de kommo, dansade han i en
streck, efter vad det påstods, att
kunde inte stanna. Men gick
då efter prästen. Denne länkade
i handloken. Först då stanna-
de jubben, att en stor, svart hund
blev synlig under bordet. Det
var dock endast prästen, som såg
den. Denne befälde i Guds namn
hunden försvinna, och bände en
länk i fönsterblyt. Först blev
han då en smula men kunde en-
då inte komma igenom. Sedan
blev han som en klot ~~att stå~~

ACC. N:R. M. 6463: 71

Landskap: Småland Upptecknat av: Hell Fagerström
 Härad: Adress: Grönegatan Id. Lund
 Socken: Beja Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Beja, Ronneby län

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och i öfver igenom tålet. De köken för
 öfver en par pilar som stodo u-
 tenför prästeds dör, där dessa
 så att säga smiddes, så att de
 blevo som en rep. Pilarna sadex-
 ha, så länge de stodo kvar på
 platsen, bleck illut det utseende
 det. Denna brännslas gjelde för
 att vara sam.

Av det föregående ha
 vi sett, att man ansåg, att man
 kunde skada de oärliga, eller
 spela dem i det som huddes
 vara deras domän. Men iakt-

ACC. N.R. M. 6463:72

Landskap: Småland Upptecknat av: Nils Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegatan 32
 Socken: Beje Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1909 Född år 1879 i Beje, Kronobergs län

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

troj då på vissa försikthighetsmiljöer
 för sig skada de otyliga och så-
 des sålunda sig dess timmer. Det ty-
 gande väsen har jag antygt, att
 man antade sig för att ha ut
 exempelvis den väsen på marken.

Var en människa dotter,
 fick hon som jag framhållit,
 med sig i given en psalmbok
 och så såg man något annat
 förutom - vanligt en så-
 som andra kunna skydda de-
 na mot de otyliga. enligt folket
 att stäl lyckslyst

sid 66, 67

ACC. N:R. M 6463:73

Landskap: Småland Upptecknat av: Pjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Bronegatan 32, Lund
 Socken: Bryn Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Bryn, Kromårby församling

8.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en skyddande väsen gentemot
 de synlige fränga ännu således
 sedan, att såväl dylikt i vatt-
 net vid "bykning" av kläder i sjön.
 Man ansåg nämligen, att de syn-
 lige kunde ämba en sjukdom så-
 för, att man tvättade i sjön. Kom-
 lige hem bestod det förenas man
 skulle under vatten, av en ^{större} ~~större~~ ^{sak} ~~större~~

Vidare skulle man
 aldrig långa ut kläder, när de
 bara var fukt, innan det hade
 dörpts, ty gjorde man det, trodde
 man, att onda makter kunde

x Särskilt som
 inte benäm-
 des "de syn-
 lige" ansåg man
 dock för få
 desamma som
 de, som var
 under jorden

ACC. Nr. M. 6V63: 74

Landskap: Sonåland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegården 10, Lund
 Socken: Breda Berättat av: Emme Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Breda, Knekeby

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gär något illa. Denna tre levde
 kvar i min moders hembygd än-
 da in på 1800-talets början.
 Jag nämnde i föro-
 gående sida sedan att våra stis-
 värdar vid förtäring av kläder.
 I det sammanhanget kan nämnas
 att, om det var blodfläckar på
 kläderna, kändes det, att de
 betydligt kunde värda ännu större
 skada — som sjukdom —. Kvin-
 nar, som ställde tvätt, skulle
 g, ansågs det, återgå sin men-
 situation eller, som det på den tiden kalla-
 des — måndskening. Skriv endast på denna sida!

10.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

A.-B. GRAFNS BOKIR, LUND

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463-76

Landskap: Småland Upptecknat av: Hell Segerström
 Härad: Bohuslän Adress: Bohuslän Id. Lund
 Socken: Bohuslän Berättat av: Bohuslän Segerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1877 i Bohuslän, Kungälv

11.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

men sedan slog ut värmen,
 man slog det vid omkring.

Det var sågarna emellan-
 tid skyddas mot den öynliga
 lämnad. Man doggade vänligheten
 en sak eller kniv - men i det
 vana värmen, innan man slog
 ut det. Men vid tvättning av
 kläder vid ejor satte man ner
 stälföremålet i värmen på det
 ställe, tvättningen följde.
 och fick det så starkt, till
 tvättningen var avslutad. Hur
 tvättningen eller som den kallas

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6463:77

Landskap: Lmäländ Upptecknat av: Nils Fagerström
 Härad: Adress: Stenogatan 22, Lund
 Socken: Burga Berättat av: Conne Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1891 i Burga, Keskobergs församling

12.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Ledes - bygningen - tillgick, skulle jag skildra på ett annat ställe i mina uppteckningar.

Yden av såväl stäl i väntet vid Fästning förkom så sent som i slutet på 1800 - talet (1895).

Vi ha också sett, att man bodde, att de osynliga kunde vilja skada och förorena gulden, som även sågades som skadade den. Vi ha sett också gulden, som boddes /drabba/ svinner, som följde-

ACC. N:R. M. 6463:78

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjer Fagerström
 Härad: _____ Adress: Georgsgatan 3d, Lund
 Socken: Beery Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Beery, Konobysten

13.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

de vid syn.

Jag har skämtsamt fram-
 bitt, tyvensom enligt folklorens min-
 nisten kunde vänta ut för det
 osynliga väsen, som gick under
 namn av marer och tyvensom
 det föreföll henne, som om hon
 skulle kännas. Hon tyckte sig sit-
 ta som i en skuvstol och kun-
 de inte frambringa stöd. Om
 hon kunde vrida sig, så att
 hon kom på sidan, påstods
 det, att hon blev fri från
 den.

14.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21
Kystguldbr.

ACC. N:R. M. 6463: 80

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: Adress: Isnegatan 3d, Lund
 Socken: Berga Berättat av: Kjell Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1871 i Berga, Hemseby församling

Denna hofpöcätälning upptäckte
 alltså de synliga som nu
 kallas rättskärl.

Vi ha alltså sett,
 att de synliga ansågos kunna
 skada människorna.

Fort.

15.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

21

18.

ACC. N:R M. 6463 : 81-86.

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
Härad: Sunnerbo. Adress: Växjö.
Socken: Berga Berättat av: Emma Fagerström
Uppteckningsår: 1939. Född år 1879 i Berga, Västb. län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehåll. Liima K. 85

Hjökkhare (Fäsenhet) 81-83

Botensstet urt rektarbygg 83-85

Hjötta andens bok. 85-

Skärfensdagen var den dag, som

var urt utsett för "mjältening" 86.

ur andens bok)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463:81-

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Lagerström
 Härad: _____ Adress: Gröngården, Sk. Lund
 Socken: Brygga Berättat av: Gunnar Lagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Brygga, Skonoberg, Län

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mormor Lu berättar,
 att det fanns personer, som
 gällde för att ha, som det het-
 te, mjölkkaner, d. v. s. mak
 att skickas sig mjölk i fin
 andras kan, snö, et. dyl. Vissa
 som man sade, fäsmjölkskade om
 nästarna. Om de därvid bygg-
 nade sig av några mjölk-
 kaner, kallade et. dyl., vet
 man inte. Hörde man rop mjölk-
 stans avses från den plats,
 man sjöto befann sig, kallade
 man underfundom, att det var,

Mamma K. 25

ACC. N.R. M. 6463:82

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Egerström
 Härad: _____ Adress: Geografiska S. Lund
 Socken: Berg Berättat av: Karl Egerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Berg, Kronobergs län

L.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som man kunde, någon kring förs
 någon av grängäddarne, som
 var ute ut ropade. Men hörde
 då, att det - som uttrycket het-
 te - skulle vara förgjort (då)
 för någon av de andra grängäddarne,
 vid mjölken eller bänket be-
 triffas. Med sank manes kün-
 smor. Det skulle utstå enligt
 folktron finnes kringar, som
 hade denna förmåga. En sådan
 kring skulle enligt folktron
 stiga upp på skåtors dagmorgon,
 innan solen gick upp, och gå

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6463: 83

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjeru Fagerström
 Härad: _____ Adress: Grönegården 12, Lund
 Socken: Bevge Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1899 i Bevge, Kvenoberglän

J.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ut på dyngan (gödsletaden) och
 skrika: "Lå oss döda ropet
 hörs, så långt skall serket
 höra mig till". Alla som hö-
 de döda, höllde då, att
 hon skulle ligga begravd på
 det mesta smået, och de gä-
 ve för endast ett av vad
 gälden inbringade.

Mamma påstod, att
 det inbringade all gälden var
 utan små, länge tiden. Men
 höllde då att det varit mi-
 god ^(olika, beaktning) larkatyg, som ännu kom-

ACC. N:R. M. 6463-84

Landskap: Småland Upptecknat av: Kjell Fagerström
 Härad: Berg Adress: Grönegården Id, Lund
 Socken: Berg Berättat av: Emma Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1899 i Berg, Kronobergs län

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mit detta. Likaledes, om det
 var någon gård, som hade got
 om mjölk eller smör.

Om mjölkarna varit från
 me kunde man alltså se
 endast på så sätt, ^{mämligen} för det
 vid mjölkningen blev så litet
 mjölk.

Det fanns dock bok-
 medel för att ställa ut till
 läsa igen. Men 'la' nämligen
 röda bok under kätten skes
 innan man skulle föga kätt
 smör och doppade mer en stäl

ACC. N:R. M. 6463:85

Landskap: Småland Upptecknat av: Karl Fagerström
 Härad: _____ Adress: Leongatan 14, Lund
 Socken: Beje Berättat av: Karl Fagerström
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Beje, Monobaptist

5.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kniv i grädden. Vi ha följt fo-
 cat om stils skyddande inver-
 kan mot de osynliga, enligt folk-
 tron. Här fignen åter stilet
 som skyddande och hjälpernde
 faktor.

Slutligen kvinnor kunnat
 njöta andas kar mer kniv-
 skapt, så skulpturband et. dyl.
 har det g. berättats mig. Däremot
 har min mor berättat, så det
 fanns, enligt folkföreställningen,
 sådana, som njöt av så
 hålls med skulpturband.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND